

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1688

Concio I. In Dominica I. Adventus. Tunc videbunt filium hominus venientem in nubibus cum potestate magna & Majestate. Luc. 21. Argument. Gladius Domini.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56320](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56320)

CONCIO I.
IN DOMINICA I. ADVENTUS
Tunc videbunt Filium hominis venientem
in nub. cum potestate magna
& maiestate. Luc. 21.

ARGUMENTUM.
GLADIUS DOMINI.

Iolentissimū est sum-
maribus hujus mundi,
eum assumere appa-
ratum, quem negotio,
quod prae manibus ha-
bent competere arbi-
trantur. Aud. Sic si forte Mars classicō
suō ad campum illos evocet, thoraci fer-
reō, galeā aereā, pectorali aeneō lorican-
tur. Si Diana cornu ad venationem ani-
met, vestitum viridem, utpote fallendis
belluis appositum assumunt. Si die festi-
vō, nuptiali, genethliacō comparendum
est, ad omnem elegantiam, splendorem-
que se componunt. Si demum inter ple-
bem latendum; vulgari, ac crassiore la-
cernā utuntur.

Quod apud Summates more cōpara-
tum est, id ipsum apud cœli, terrarum-
que Principem, Christum Deum recep-

tum. Novit ille perbelle fabulæ apertē
scenam, & personæ assumptæ inducere
amictum.

Voluit in primo suo adventu (quem
in præsentī sacrosanctē recolimus) late-
re in mundo, inque similitudinem car-
nis peccati cōparere; & ecce formā servi
tā genuinē assumpsit; ut qui eū intimē
no verant, viderentur ignorare. Unde
& dixerunt: *Non est species ei, neque decor,*
desideravimus eum, despectum, & novissi-
imum virorum unde nec reputavimus eum.

Venturus deinde in districto Judicij
die, & ecce iteratō assumet habitum sibi
congruentem. *Tunc videbunt Filium ho-*
minis venientem in nube, cum potestate
magna, & maiestate. Et ne alienam hanc
quispiam interpretatur, ait alibi. *Cum*
venerit Filius hominis in maiestate sua, &
omnes Angeli ejus cum eo, tunc sedebit super
sedem maiestatis suae. Sibi propriam, de-
bitam-

Isa. 53. 2.

Matth. 25

A

bitam-

tantque explicaturus est majestatem, non aliunde traductam.

Verum quænam illa? An Resurrectionis gloria? aut gloriolæ Ascensionis triumphus, aut Thabonis fulgores, aut eminentior ad dexteram Patris confessus?

Rom. 13. v. 2. 3. S. Apostolus Paulus adhortans Romanos ad observantiam debitam Judicibus, aliisque potestatibus deferendam, illorum majestatem in gladio reponit: *Vis non timere Potestatem, bonum fac, & habebis laudem ex illa. Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem malum feceris time, non enim sine causa gladium portat. Decempeda Majestatis Judicariæ terrenæ in Gladio reposita est; quantum hic sese extendit, tantum & Majestas ipsius. Id ipsum ego adstruo de Majestate Domini Dei Judicis nostri, ut illa sese exerant in alijs; attamen imprimis in elimati gladij acie suam reverberat fulgorem. Quoniam autem illud? Discutiamus id ipsum.*

Narratio.

Iohan. Bol. II. Joannes Bohemus de gentiliis ritu in Asia perhibet Principem, cum primum accepto diademate Rex inauguraretur, dicere solitum: *Oris mei sermo de cætero Gladius meus erit.* Hic decretum suum cladem inferet impijs, hic imperio suo proteget justos, ac fideles.

Gladius Domini quid signet Apoc. 1. 16. Rup. Beda Lys. Ribera. h. l. Quod hi Principes jactare soliti, id evidenti oculorum testimonio deprehendit diviniore afflatus lumine Apocalypticus Angelus S. Joannes in Christo Domino, & Judice nostro. Nam ut ille scribit: *De ore gladius ex utraque parte acutus exibat.* Gladius hic ex communione Interpretum sensu, est sententia condemnationis, quæ Christus impio

in die judicii dirissimè, atrocissimè eque feriet. Hic est Gladius, quò dividet Oves ab Hædis. Hic est Gladius, cujus unius rotatu, impios adiget in gehennam. Hic est gladius, qui imprimis crudelem ipsius exasperabit Majestatem.

§ I

Gladij divini acies acutissima.

III. De hoc Gladio cum alibi frequentissimè rûplanissimè; loquitur apud Exechiel Dominus: *Ecce ego ad te, ut occidam in te justum, & impium.* Quid auditis? Aud. Ergone hactenus semper in novacula conducta rasit Dominus scelera? Ergone hactenus non suo desævit gladio? aut reconditò in theca ferrò animadvertit? Numquid non tam acie, quam streperò vaginæ fragore hactenus credendus est plexuisse peccatores? Necdum ergo ferrum strinxit, qui gladio flammeo atque rotatili Adam cum tota progenie è paradyso expulit, inque infelix hoc, & calamitosum relegavit exilium, ad quotidianas lachrymas, perpetuos labores, dolorosas vicissitudines, ad morbos, mortisque triste regnum condemnavit? Nondum ferrum strinxit, qui explicatis cæli catartis totum mundum inundavit, & cataclysmo universali cooperuit? Nondum ferrum strinxit, qui Ægyptum tot, tamque prodigiosis modis flagellavit, & tandem Pharaonem cum suo exercitu undis pelagi offocavit? Nondum ferrum strinxit qui super Pentapolim horrendam illam flammarum pluviam immisit? Qui totam Beniamini tribum in acie romplicæ pepulit? Qui in una nocte perfidi, ac Blasphemi Sennacherib exercitum quinque supra centum actuaginta

Judicii rigo. Zech. 21. 3.

ta millia constantem incineravit? Qui Amorrhæos Duce Josua ad internecionem delevit, qui Amalecitas per Saulem funditus de terra sustulit; qui ex ipsis Israelitis jam ad viginti tria millia hominum ob idolomaniam trucidari præcepit; jam ob fornicationem cum filiabus Moab, alia viginti quatuor millia Phineâ vindicante interemit; jam denique totam gentem sub Tito, & Vespasiano ob eandem Filio Dei illatam, aut per varia tormenta enecuit, aut in dispersionem coegit? Itane etiamnum exhauriuntur regiones pestilentia, fame, bello, gladio Domini necdum educto? Ita planè. *Et eijctam meum de vagina.* Nunc, ait Job, non infert furorem suum, nec ulciscitur valde. Nunc in pœnis infligendis moderatus est Dominus, non exhibet iracundiæ suæ acerbiter, summumque justitiæ suæ rigorem. Si punivit Ægyptum, punivit virga ad correptionem, & digito suo, non tota manu. *Digitus Dei est iste.* Si animadvertit in Judæos, coercuit proterviam, ac malitiam ipsorum funiculis, non scorpionibus; cœcidit ut Pater, & prope ut dormiens. Si in alias Gentes furorem suum effudit, guttatim propemodum stillavit; *Stilla super affricum.* Stilla, ait, supra Meridiem. At verò in extremo judicii die tota manu sua feriet, *plaga inimicis percutiet impios castigatione crudeli.* Tunc excitabitur tanquam dormiens Dominus, tanquam potens crapulatus à vino; Tunc effundet omnem iram suam; Tunc eijcet gladium suum de vagina, & semota exhibitæ hæcenus dementiæ interpositione desæviet.

IV. Ne hyperbolicè loqui videar, eundem Prophetam ibidem interpretantem terrorem hujus Gladij audiamus, vel

potius ipsum Dominum eundem compellantem. Ait enim: *Et tu fili hominis ingemisce in contritione lumborum, & in amaritudinibus ingemisce coram eis.* Prodi in medium, lugubres emitte gemitus, ejulatus ede terrificos, totoque corpore, cunctis mēbris cōtremisce, & amarissimas profunde lachrymas. Si forte accesserint rationem quæsituri, respondebis: *Pro auditu,* verbi quod habes ad dicendum.

Quod autem est hoc verbum, quod tam tremendum operatur effectum? Quid potest verbum illud enuntiare quod audisti, quod te tantopere perterreat, deijciat, affligat, taliaque eliciat suspicia? *Gladius, Gladius exacutus est. & limatus.* Hoc est verbum tremendum, quod accepit à Domino: *Gladius, Gladius exacutus est & limatus.* q. d. scirote Deum paratum habere gladium, & hunc quidam elimatum, & expolitum, atque adeo acutum; ut penetret ad divisionem spiritus, ac corporis, compagum quoque ac medullarum.

V. Gladium hunc stringet non tam manu, quàm labiò oris sui. Ex eo enim illū vibrabit, configetque impium; quando dicet. *Me jã tandè intuerè, me recognosce impie fulminantem, quem in vita detrectasti audire vocantem. Quid debui tibi facere, & non feci?* Ego te suscitavi de pulvere; ego tibi vitam indulsi, ego tibi succurrebam cum abundantia, aderam cum diligentia, circumdabam misericordiâ. Propter te descendi de cœlo, assumpsi attritam humanitatis tuæ lacernam, inque ea sudavi & alsi, Ecce in hoc Gethsemani jugo, te à sempiternis vindicaturus laboribus, sanguineis sortem tuam lachrymis deflivi, hic proditus & vinculis constrictus sum, te et

Ezech. v. 6.

Ibid.

Heb. 4. v. 12.

Christi in-
victivam
impios

Exod. 32. 28.

Num. 25. 9.

Job. 35. 35.

In iudicio
extremo
DEus totis
viribus pu-
nicet.

Ezech. 20.
46.

Job. 30. v. 14.
Ezal. 77. 65

Gladius Do-
mini acutus
& limatus

Avernalibus erepturus cataftis. Ex hoc
 Jocoperinde ac latronum quifpam in
 urbem tractus, coramque iudicibus ini-
 quiffimè traductus, ne tu in meo suc-
 cumberes tribunali, iufta Nemefi de te
 exigente pœnas Ab iifdem crudiffimè
 concifus, delputus ad extremum traba-
 libus clavis in monte proximo Calvariz
 in ftipitem fixus fum. Testis hujus Pi-
 latus, qui manus quidem lavit, fed scelus
 non eluit, testis, Annas, Caiphas, Hero-
 des, qui nihil caufæ in me invenerunt;
 testis eft Cœlum quod obfeuratum eft;
 tellus, quæ infolitè agitata motibus; pe-
 træ, quæ ob compassionem fifsæ sunt;
 testes hæ ipfæ in manibus meis cicatri-
 ces, quibus vos inaratos effe volui. *Quid
 ultra tibi debui facere, & non feci, vel
 quam pœnam recufavi, quam in gratiam
 tui non pertuli?*

Quid tu verò proditor in gratiarum
 actionem aliud fecifti, quam ut blasphe-
 mares nomen meum, me denuo contri-
 ftares, ac crucifigeres? Quid aliud?
 quam, ut quantum erat in te, illicitis tu-
 is defideriis, voluptatibus, excessibus,
 novis affligeres tormentis, exulcerares
 doloribus, sanguinem meum protere-
 res? Quid multa? despexifti orane con-
 filium meum, increpationes meas ne-
 glexifti, pulfantem ad cordis oftia repu-
 lifti, loquentem areanis amicitiz modis
 audire detrectafti, conantem te quibus-
 vis gratiz, ac dulcedinis illicis attrahere
 explofti, fecleribusquetuis indies irri-
 rare perrexifti. Reddam ergo nunc ul-
 tionem vobis hostibus meis, & quia fe-
 cundum tot flagitia, tantamque ingra-
 titudinem ad pœnitentiz pharmacopo-
 lium vos recipere renuiftis, ſempiternis
vos trado expiandos ſuppliciiis.

Hæc quia ego lingua debili, id eft
 plumbeo gladio profero, non vulne-
 rant, nec penetrant intima præcordio-
 rum, penetrabat autem cum ipſemet
 Iudex vivorum, ac mortuorum, ut ful-
 gur, gladium ſuum exacerit; penetra-
 bunt longe profundius quam ſalarica.
 Saguntionum, aut, pilæ Romano-
 rum aut Sariffæ Macedonum, aut a-
 matonum ſecures, aut Thracum
 romphææ; penetrabunt tam altè, ut
 vel ſolo ſono ſancti ipſi perecellant
 ut, vix non exanimentur.

VI Quantus erat Job, quam fortis, ac
 conſtans in perfecutionibus, quam in-
 victus in adverſis? & tamen eligit in ſe-
 pulchro perſtare abdicata omni reſur-
 rectionis pompa cum vermibus, quàm
 a deſſe tanti fulminis tonitruo? *Quis mihi
 tribuat, ut in inferno protegas me, donec
 pertranſeat furor tuus Domine Ita ille, qui
 tulit animo inſtracto non unum à Satha-
 nai ſtictum intentatum, expalleſcit! Ita ille,
 qui alloquentem ſe Deum in turbine au-
 divit intrepidus! Ita ille, qui habebat
 in ſinu ſuo repositam Iuſtitiæ ſpei que
 margaritam. Mavult non reſurgere,
 quam aſſidere gladio fulguranti. Timet
 enſem ſibi amicū, quin Sathanam explo-
 ſit ecedentem ſe ulcere peſſimo. Mavult
 emori, quam videre gladium de ore Do-
 mini procedentem. Nos verò, prò pu-
 dor exhorreſcimus fulgur, quod vapor
 eſt, & hunc gladium ſuſque deque pendi-
 mus!*

VII S. Ioannes dilectiffimus Domi-
 ni Benjaminus obiter duntaxat hunc
 gladium conſpexit, & illico corruit in

terre

*Iob. expavit
 ſcit iudici-
 um Iob. 14.
 13.*

quam servi-
bilis san-
ctis.
Apoc. 1. 27.
bid.

terram tanquam exanimis. Et cum vidis-
sem eum cecidi ad pedes eius tanquam
mortuus. Quo fulmine perstrictus? De o-
re eius gladius ex utraque parte acutus exi-
bat. Ergo non infixus, sed vitus tantum
Domini Gladius Apostolum ita conter-
ruit, ut corruerit semianimis? Et puta-
tis scienti impios illufuros? Erat Ioan-
nes, ut dixi, amantissimus Domini, erat
filius tonitru, erat lilio carnis loricaus,
cordisque virginitas securum redde-
bat à vulnere, & tamen viso gladio Do-
mini intermoritur? Is terreretur, qui olim
navim pro Christo dimiserat, qui & re-
cubuit supra pectus Domini in cœna,
quitum & exulabat pro fide, & ex a-
more rapiebatur ad divina. Procumbit
exanimatus, quamvis angelis stiparetur,
à severitate visi gladij conterritus. Quis
rogo tum Gladij capulus? Num serpens
aciem adstringebat; Quin ex ore Domi-
ni, Unde favus mella distillat, Gladius
emicabat, labijs Christi, quæ testimo-
nio sponsæ lilia sunt, affixus. Adde tum
imprimis, quum gladium è labiorum
hiliato proferebat Servator septem sidera
in manu gestasse. Habebat in dextera sua
stellas septem; & de ore ejus gladius ex u-
traque parte acutus exibat. Itane sideribus
vallatur ensis, & tamen percellit Joan-
nem, & exultantem, & pudicum, non
cædendo, sed emicando. Quid quaso
aget in epulantem, & adulterum,
quando ruentibus è cœlo astris, non tam
gladius erit, quam fulgur? Emicabat
tam gladius è vultu, qui lucebat, ut sol
in virtute sua; at in die ultionis corripie-
tur ad cædem sole non dante lumen
suum, & tamen quasi retusum fastidit,
quamvis non cruentem, sed devoret per-
scelestos, eumque in fulmen exacuat,

VII Quid moror inter homines, tam

terribilis erit hic Gladius, ut vel angelos
percellat: *Tabescet omnis militia cœlorum.*
Quâ de causa? *Quoniam inebriatus est in
in cœlo gladius meus.* Communi phrasi
sacræ scripturæ, vocantur angeli ro-
bustissimi Dei milites, equitatus cœle-
stis, exercitus potentissimi. Hos intuens
Jacob Patriarcha exclamavit: *Castra Dei
sunt hæc.* Et ab ijs indigitatur, Deus exer-
cituum Dominus: *Deus sabaoth.* Totus
hic cœlestis equitatus contremiscet, e-
marcescet, obstupescet, ita cunctis de-
stituetur viribus, quemadmodum cor-
pas sine anima quod corruit, & cor-
rumpitur, *Tabescet militia cœlorum.* At
num quid in eos instituetur iudicium?
Num in illos supremus ille iudex furo-
res suos effundet? An non illi sunt, qui
perpetuò eidem famulantur, ejusque di-
vinissima perfruuntur præsentia? An
non illi sunt, qui nunquam eandem irri-
tarunt, nec in uno quidem atomo illius
transgressi mandatum: *Facientes verbum
illius.* Quid igitur formidant? Tanta
nimirum futura Majestas hujus gladii,
tam terribilis intuitus Judicis in peccâ-
tores, ut illos ipsos, qui nulla peccati fu-
ligine inquinantur, tremore concutiat,
tanquam exanimis. Quid ergo faciet
virga deserti, ubi concutitur Cedrus Pa-
radisi; Quid faciet Agnus, ubi Aries
tremat? Si justus vix salvabitur, impius
ubi parebit.

IX At infra terrorem est, quod dico.
Ipse, stupefcite quod dico, iudex expal-
leret ab ipso illo Gladio, si posset. Ac-
cumbens ille mensæ in ultima cœna
cum discipulis suis, intulit mentionem
nefandæ proditionis ab uno ipsorum
patranda: *Vnus vestrum me traditurus est*
Et hoc dicto illieo fulmen damnationis
in eundem detorsit: *Vabimini illi per*

Dies iudicii
terribilis
ihs Ango-
lis Ihs 4. v.

Gen. 32. 2.

Christus
percellens
fulmine
damnatio
nis in
dam Mat-
h. 26. v. 21.
Marci 14.
v. 21. Ioan. 13
v. 22.

quem Filius hominis tradetur. Moxque intra seipsum commotus, ac concitatus est: Et cum hoc dixisset turbatus est spiritu. Quis hic timor? unde tanta turbatio? edic nobis piissime Jesu. Numquid perhorrescit mortem, quam Judas tibi machinatur? Id cogitare nefas, cum paulo ante intensissimum pro nobis patiendi desiderium manifestaverit, Num quid iusta indignatione in ipsum proditorem commoveris? Non credo, si quidem eum, & amice tractas, & blande paulo post reducem excipis. Quid itaque causa?

S. Cyril. lib.
6 in Io.

Respondet pro Domino S. Cyrillus id evenisse ex solo auditu sententiae in Judam prolatae: Non potuit caro Christi proditoris sententiam audire, quin aliquantisper exhorruerit. Alterata est, & commota humanitas Christi, ex sola audita sententia damnationis in Judam prolata. Quod si itaque sancti Dei, si Superni Spiritus; si caro Christi sanctissima id fulmen damnationis tantopere inhorrescunt; qui tremores non invalescent in ipsis fulminatis? Typus illorum extitit Esau Deo suo semper exosus. Hic ubi excidisse se sensit familiae principatu mirandum in modum infremuit, efferbuit, exarsit: Irrugit clamore magno & consternatus ait: Benedic etiam mihi Pater mi. Et tamen etsi fraudabatur patrimonio, non orbis erat patre; etsi benedictione privaretur, non tamen maledictione percelleretur, nec sulphuri destinebatur, sed perfundebatur rore caeli, mulcebatur deliciis caligantis parentis, victurusque erat sui gloria reli. *Vives in Gladio.* Quid amabo aliis fiet impiis, quam invisus Deo Patri, exosi fratribus SS. Dei, non Gladio vivent sed gladio ex u-

travis parte acuto confodientur? Quid fiet cum non rore caeli inspergentur, sed gehennae pice discruciantur, cum exuti regno, insuti culleo jactabuntur fluctibus non aequoris sed inferorum? cum non inferent cibum, sed ipsi erunt vermium esca? *Vives in gladio.* O calamitatem deplorandam! o luctum in explicabilem! sed jam ad ipsum nos ictum reflectamus,

§ II.

Gladius Domini dividet.

X. Famatissimus est Georgii Castris ^{Scanderbegi} otti Scanderbegi Ducis Epirotarum ^{Galans} Gladius; quo loricatum recutitum unico ictu in partes dissiuit. Verum hic nimium hebes est intuitu istius, qui & corpus ab anima, & animam ab aeterna beatitudine, seu ab ipso Deo dividet.

Ducet hunc Gladium quando dicit: *Discedite a me maledicti in ignem aeternum.* O Gladii ictum atrocissimum! o voces supra omnia fulmina horribiles! o tonitru nullo antehac auditum saeculo!

In Tartaria tanti fragoris jactantur esse tonitrua, ut homines exanimet. At fragoris hujus ictus tantus est, ut vel animas ipsas, nisi immortales forent, interimeret. Milites in horto audientes ejusdem Iudicis, tum tanquam rei patientis, vocem: *Ego sum*, recedentes retro resupinati sunt. *Ceciderunt in terram.* Si tum ubi Christus querebatur judicandus, duobus amicabilibus verbis, sexcentos milites prostravit in terram, leoninam praeserentes generositatem; quomodo impii non corruent, vel in ipsa Tartara, pronuntiante in eos Omnipotente tremendam hanc sententiam? Si fici arbor ab eo maledicta illico exaruit

Ioan. 10.6

exaruit, quomodo non tabescens fulminati? *Artescentibus hominibus pro amore,* Si Adam expalluit ad vocem Dei vocantis! absconditque se sub arbore; quomodo ad vocem fulminantis, vel sub ipsa terra asylum quaesituri non sunt maledicti. Quo enim animo excepturi sunt illius vocem, illius Gladij ictum, *discedite à me,* Domino Deo vestro, Creatore, Mediatore, ac Largitore bonorum omnium? *Discedite à facie mea,* in quam gestiunt Angeli aspicere, à vultu, solo sui intuitu beatificante; ab omni amore, ac beneficiis meis, quibus estis indignissimi, ab hæreditate, & regno dilectis meis præparato, *Discedite à tutela matris meæ sanctissimæ,* à SS. Angelorum custodum vestrorum patrocinio, à Communionem SS. omnium, *Discedite jam tempus Gratia,* ac Misericordiæ evolutum; jam cataraetæ cælestium influentiarum oclusæ, jam intercessionem, ac veniæ locus omnis interceptus. *Discedite à me maledicti* in omnibus bonis externis, & internis; corporis & animæ; in sensibus & potentiis, pro quibus ego incassum maledictum effectus sum, ut vos benedictionibus adimplerem, & renuistis. *Discedite à me maledicti in ignem.* Quod non curavit oleum misericordiæ, curet flamma vindictæ. Posui ante vos in vita ignem, & aquam & eligistis potius ardere luxuria, inflammari irâ, vindictâ, odio, nutrire fomitem concupiscentiarum, nec unquam extinguere; ergo igne possidere paratû diabolo & angelis ejus. Erne vobis ullû superstiti spei solatiû; *Discedite à me maledicti in ignem* & c. quemadmodum vestra voluntas in malo fuit pervicax & irrevocabilis;

Judicis sententia

ita hoc decretum meum sit adamantinum, atque inconcussum. Ut semper arsisset in vobis flamma vitiorum; ita nunquam extinguetur ignis tormentorum vestrorum. Quamdiu ero Deus, & merces magna nimis Electis meis, tamdiu ero Tyrannus vobis hostibus meis. *Discedite à me maledicti in ignem æternum.*

XI. Eheu quæ tunc mens futura impiorum: quæ lachrymæ? qui singultus, quæ lamenta? Tunc, tunc imprimis in illa verba, in persona ipsorum à Jobo prolata, prorumpent: *Pereat dies, in qua natus sum, & nox in qua dictum est, conceptus est homo. Dies ille vertatur in tenebras.* Maledictus Pater, qui me genuit; maledicta mater, quæ me lactavit uberibus, maledicti socij, qui me seduxerunt, maledictæ creaturæ, quæ mihi sût ancillatæ. *Pereat dies in qua natus sum.*

Job. 3. 2

Ibi in altero veluti choro audientur threni illi sideratorum, à Salomone consignati: *Ergo erravimus a via veritatis, & justitia lumen non fulsit nobis, & sol intelligentiæ non est ortus nobis.* Eheu quomodo delusi sumus? Quomodo nos ipsos in sibilum exposuimus, qui divina eloquia, & sanctos Dei risu nostro obruimus? Quomodo aversi sumus, & declinavimus à semitis justitiæ, in viam perditionis, & caliginis. Heu nos miseros, miseros, æternum miseros.

Sap. 5. 6

Ibi tertio quasi in choro extulabunt: *Montes cadite super nos, & colles operite nos.* Si periire toxica, quibus dispereamus! si exhausta pelagi profunda, quibus obruamur! nullæ si belluæ in necem nostram efferatæ: *Montes cadite super nos.* Et quoniam nec id ipsum à surdis Alpibus impetramus, vos bestie infernales, tu crinita Cerastis Megæra,

Luc. 23. 33

tu dirarum potens Alecto, tu Thesispho-
nedentibus atrox apprehende scelestum
caput, & Erebo merge, Eheu maledi-
ctum millies, & millies! Eheu maledi-
ctum in sempiternum! Eheu maledi-
ctum in maledictione. Ita gemet, & nul-
lus erit, qui misereatur! vociferabuntur,
& nullus exaudiet; lamentabuntur, &
nullus compungetur, plagent, & irrigu-
ent cum Esau ob sublatam hereditatem,
& benedictionem, & nullus commove-
bitur ad compassionem.

*Judicium
extremum
timendum
Mat h. 10.
v. 28. 29.*

XII Eapropter cautos nos esse cupi-
ens Dominus, serio adhortatur: *Ne ter-
reamini ab his, qui occidunt corpus, &
posthac non habent amplius, quid faciant!
sed potius timeate eum, qui postquam occide-
rit, habet potestatem mittere in gehennam.*
Ne, inquit, vos moveat Tyrannorum
immanium furor, expromentium omne
genus crudelitatis, ad corpus excarni-
ficandum, Non vos exterreant rotæ,
cruces, unci ferrei, equulei, scorpiones,
lampades, & craticulæ succensæ, No-
lite timere eos, quorum furor limitibus
hujus vitæ circumscribitur, & possunt
quidem Deo permittente corpus exqui-
sitissimis direxare suppliciis, animâque
spoliare; ipsam autem animam, ubi e-
migraverit, attingere nequeunt. Ille,
ille formidandus est, qui non corpus
duntaxat, sed animam perdere potest
in gehennam. Ille metuendus est, qui
nullis precibus, aut lachrymis à sua fle-
ctetur sententia, qui deductis empyrei
qataractis jam igneum fudit imbrem in
Pentapolim, jam totius mundi molem
cataclysmo involvit; qui Gigantes, cen-
timanosque Briareos spiritu oris sui ex-
animat, qui nutu offocat potentes à sæ-
culo, qui postquam corpus, pro arbitra-

tu suo trucidaverit, potest quoque ani-
mam sempiterno addicere incendio, *Ita
dico vobis hanc timeate.*

§ III.

Gladius Domini rescindit vitia

XIII Et ut timeatis, atque à semitis
malitiæ declinetis, eundem sæpenumero
ob oculos statuite. Nihil erit tam irra-
dicatum, quod eodem non extirpabitis;
nihil tam noxium, quod illo non rescin-
detis; nihil tam arduum, quod eo stimu-
lante non supereris.

*Judicii ti-
mor. Vita
Pedagogus*

Judæorum Principum uuus, Tumana
nomine, inculatus coram Vasco Nugnez
eujuspiam aut seditionis, aut infidelita-
tis, & eam ob rem in illius adductus ju-
dicium; cum se defendere, ac res-
pondere cogere, nihil aliud attu-
lit, quam quod ratio suadebat. Etenim
positâ manu supra vaginam gladij Nug-
nez lachrymis perfusus ait: Potestisne
vos credere, mihi vel in mentem venire
potuisse, ut vos irritarem, qui gladium
portatis, quo me per dimidium diffin-
dere potestis. Ita barbarus homo, qui
nunquam eloquentiæ flumina degusta-
verat, nullo alio argumento efficaciore
uti se posse, ad suam tuendam inno-
centiam, ratus, quam intuitum gladij
ferrei, siquidem illi ligneis confige-
bant, Vasco autem chalybeo. Ad eun-
dem modum, si nobis ob oculos posue-
rimus Gladium Domini non ferreum,
sed fulmineum; pari dilemmate infere-
mus: Possunne ego delinquere in con-
spectu Dei mei, qui cum plectere vo-
luerit habet potestatem mittere in ge-
hennam?

XIV. Demosthenes eloquentiæ atticæ *Plus.*
antistes contraxerat assuetudinem mi-
nus

nus decentem Oratori, elevandi unum in perorando humerum, à qua ut desuelleret, gladium suspendit, & sub eo id quod dicturus erat Atheniensibus, peroravit. Hac ratione & humeros continere didicit, & habitum dicendi condignum contraxit. Idem revera nobis eveniet, si humeris nostris, & menti Gladium districti iudicij supposuerimus, quidquid absonum, & indignum est homini Christiano rescindemus.

XV. Versabatur in aula Dionysij Siculi Tyranni alios inter amicos Damocles quispiam, cujus ut animum ad invidiam usque pellerent illius deliciae; sic easdem deprædicare, felicissimumque deblaterare Tyrannum non verecundabatur. Is igitur ostensurus, quantis illæ deliciae conspersæ essent amaritudinibus, conversus ad eundem Assentatorem, placerne, inquit, experiri hæc gaudia, hisce frui voluptatibus? Quidni reponit Damocles, si vel diem in ijs traducere possem, in maximis gratis reponerem. Bene habet, replicat Tyrannus, crastinâ luce potièrè, & experièrè. Mandat interea Gladium acutissimum in crine equi desuper mensam, ac thronum, cui hospes insessurus erat, appendi; illumque basilicè invitare. Adest ille

festivus, & alacer; alia, atque alia fercula, regia magnificentia dignissima inferuntur, modulatur circumquaque chorus; at ille suspensus apparatu tragico, defixusque in Gladium sibi incumbentem, nec aures ad modulos erigere, nec cibos ori admodum, nec manum ad paropsidem extendere præsumebat. Ita præciderat illi omnem gustum voluptatis, solus intuitus Gladii imminentis i abstemiumque reddidit ferrum oculis libatum. O quando efficacius infranaret concupiscentias nostras, rescicaretque illecebras qualque Gladius flammeus supremi iudicis, si modo menti obversaretur? si ille per ludibrium appensus tantopere amaricavit omnem voluptatem, quando auctius iste in furore vindictæ extensus. si quis alter in manu principis terreni potens est ad coercendos scelestos; quando potius iste in ore tremendi iudicis avocabit à vitijs. Largire id iudex æquissime, & etiamnum misericordissime, ut hac romphæâ districti iudicij tui icti sapiamus, & à tui offensa caventes, cum cæteris sanctis tuis audire mereamur:

Venite benedicti Patris mei, psidete preparatum vobis regnum, à constitutione mundi. Fiat. fiat.

